

ALAJÄRVEN KAUPUNKI

SUOLASALMENHARJUN TUULIVOIMAOSAYLEISKAAVAN PÄIVITETYSTÄ OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMASTA SAATU PALAUTE JA VASTINEET NIIHIN.

VASTINERAPORTTI 24.5.2024 (täydennetty 30.5.)
PÄIVITETTY OAS NÄHTÄVILLÄ 2.5.-23.5.2024 (lisääikaa lausunnoille 29.5. asti)

LAUSUNNOT	2
1. FINGRID OYJ – 16.5.2024.....	2
2. PUOLUSTUSVOIMAT, LOGISTIKKARYKMENTTI ESIKUNTA - 23.5.2024.....	2
3. ETELÄ-POHJANMAAN ELY-KESKUS - 20.5.2024.....	2
4. KESKI-POHJANMAAN LIITTO - 20.5.2024.....	3
5. TELIA FINLAND OYJ - 24.4.2024.....	3
6. KESKI-SUOMEN LIITTO - 18.1.2024.....	3
7. SUOMEN LUONNONSUOJELU LIITTO - 23.5.2024.....	3
8. PERHON KUNTA - 24.5.2023	6
9. TRAFICOM - 24.5.2024	6
10. ALAJÄRVEN SÄHKÖ OY - 23.5.2024.....	6
11. ALAJÄRVEN VESIOSUUSKUNTA - 24.5.2024	7
12. DIGITA - 20.5.2024	7
13. ETELÄ-POHJANMAAN LIITTO - 3.5.2024.....	8
14. ILMATIETEEN LAITOS - 22.5.2024.....	9
15. ELISA - 24.5.2024.....	10
16. VIMPELIN KUNTA - 13.5.2024.....	10
17. SEINÄJOEN ALUEEN YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLTO - 24.5.2024.....	10
18. FINAVIA - 27.5.2024.....	10
19. LUONNONVARAKESKUS - 24.5.2024.....	10
20. ALAJÄRVEN PUHELINOSUUSKUNTA - 27.5.2024.....	11
21. SUOMEN YMPÄRISTÖKESKUS - 28.5.2024.....	11
22. KESKI-SUOMEN ELY-KESKUS - 29.5.2024.....	11

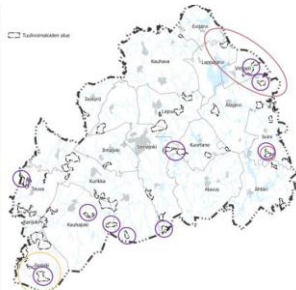
23. SUOMENSELÄN LINTUTIETEELLINEN YHDISTYS RY - 29.5.2024.....	11
24. SEINÄJOEN MUSEOT - 29.5.2024	11

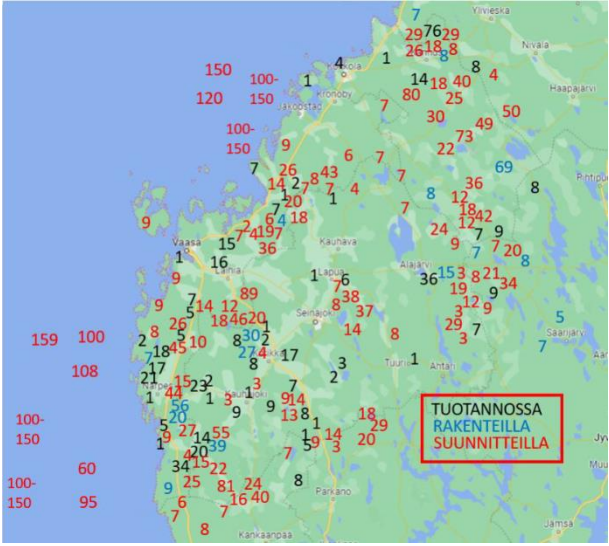
LAUSUNNOT

LAUSUNTO	VASTINE
1. FINGRID OYJ – 16.5.2024	
Fingrid Oyj kiittää yhteydenotosta. Olemme lausuneet hankkeen vaiheista useita kertoja: 28.4.2023 osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta ja 1.12.2022 YVA-ohjelmasta sekä 24.1.2024 YVA-selostuksesta ja osayleiskaavan luonnoksesta. Tuulivoima-alueen itäreunassa sijaitsevat Fingridin 400 kV voimajohdot Pikkarala-Alajärvi ja Pyhänselkä-Alajärvi. Lisäksi Fingrid suunnittelee uutta voimajohtoa Kalajoen Jylkän ja Alajärven välille ks. https://www.fingrid.fi/jylkka-alajarvi. Kuten jo aiemmin on tullut esille, osayleiskaavotuksessa tulee ottaa huomioon nykyiset ja tulevat voimajohdot. Tuulivoimalat tulee sijoittaa vähintään 1,5 x tuulivoimalan maksimikorkeuden määrittämän etäisyyden päähän johtoalueen ulkoreunasta mitattuna. Tässä asiassa tulee ottaa huomioon myös Fingridin suunnitellut voimajohtoreitit. Kuten jo tuulivoimahankkeen YVA-ohjelmassa 12/2024 antamassamme lausunnossa toimme esille, suosittelemme, että tuulivoimaloiden sijoituksessa jätetään nyt suunniteltuja voimajohtoreittejä laajemmat tilavaraukset. Tulevaisuudessa voi olla tarpeen toteuttaa alueiden läpi lisää 400 kV voimajohtoja. Meillä ei ole tässä OAS-vaiheessa muuta lausuttavaa eikä tarvetta ottaa kantaa päivitetyn osallistumis- ja arviointisuunnitelman riittävyyteen. Tässä kaavalausunnossa ei kuitenkaan oteta kantaa sähkötekniisiin asioihin eikä voimajohtojen ja tuotantoalueen yhteensovittamisen tarpeisiin. Lausumme mielellämme tarkentuvasta kaavaratkaisusta kaavaluonnos ja kaavaehdotusvaiheissa. Voimajohtoalueelle tai sen läheisyyteen sijoituvasta rakentamisesta tulee pyytää Fingridistä erillinen risteämälausunto. Pyydämme toimittamaan lausuntopyynnön ensisijaisesti verkkosivun kautta www.fingrid.fi/kantaverkko/maankaytto-ja-ymparisto/luvat-ja-lausunnot tai tarvittaessa sähköpostilla risteamalausunnot@fingrid.fi. Muiden kuin Fingrid Oyj:n omistamien voimajohtojen osalta teidän tulee pyytää erillinen lausunto voimajohtojen omistajilta.	Merkitään tiedoksi.
2. PUOLUSTUSVOIMAT, LOGISTIKKARYKMENTTI ESIKUNTA - 23.5.2024	
Puolustusvoimilla ei ole huomautettavaa täydennetyn osallistumis- ja arviointisuunnitelman riittävyydestä.	Merkitään tiedoksi.
3. ETELÄ-POHJANMAAN ELY-KESKUS - 20.5.2024	
Ei huomautettavaa päivitetystä OAS:sta.	Merkitään tiedoksi.

LAUSUNTO	VASTINE
4. KESKI-POHJANMAAN LIITTO - 20.5.2024	
Keski-Pohjanmaan liitto kiittää Alajärven kaupunkia hyvin laaditusta osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta Suolasalmenharjun osayleiskaavan liitteen. Keski-Pohjanmaan liitolla ei ole huomautettavaa osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta.	Merkitään tiedoksi.
5. TELIA FINLAND OYJ - 24.4.2024	
Telia Finland Oyj:llä (Telia) ei ole hankkeesta huomautettavaa voimaloiden sijoituksista, mutta jatkossa hankkeen vaikutusalueelle ei voida rakentaa radiolinkkijärjestelmiä. Sähkönsiirtojohtoista pitää tehdä tuulivoimahankkeen toimesta erikseen vaarajänniteselvitys lähellä olevien Telian kaapeleiden osalta (risteämät ja rinnakkain kulkevat johdot).	Merkitään tiedoksi.
6. KESKI-SUOMEN LIITTO - 18.1.2024	
Suolasalmen tuulivoimayleiskaavan alue sijoittuu lähimmillään 8 km etäisyydelle Keski-Suomen maakunnan ja Kyyjärven kuntarajasta. Hankkeen vaikutukset ulottuvat Keski-Suomen alueelle. Päivitetyistä OAS:sta puuttuvat Keski-Suomen maakuntakaavojen tiedot. Kaavanlaadinnassa tulisi huomioida lainvoimainen Keski-Suomen maakuntakaava ja Keski-Suomen maakuntavaltuuston kokouksessaan 8.12.2023 hyväksymä Keski-Suomen maakuntakaava 2040, joka käsittelee seudullisesti merkittävän tuulivoimatuotannon sijoittumista. Maakuntakaavan 2040 aineistot: https://keskisuomi.fi/alueiden-kaytto-ja-saavutettavuus/maakuntakaavoitus/maakuntakaava-2040/ Liisa Bergius maakunta-arkkitehti Keski-Suomen liitto	OAS päivitetään lausunnon mukaisesti ja huomioidaan jatkosuunnittelussa.
7. SUOMEN LUONNONSUOJELU LIITTO - 23.5.2024	
SLL Pohjanmaan Piiri ry antaa seuraavan lausunnon myös Järviseudun ympäristöyhdistys Kotikontu ry:n puolesta: Pohjan voima Oy valmistelee tuulivoimahanketta Suolasalmenharjuun, Alajärvelle. Kaavoituksen tavoitteena on mahdollistaa enintään yhdeksän voimalaa ja niihin liittyvien huoltoteiden ja maakaapeleiden, sekä sähköaseman rakentaminen. MRL 77 § perusteella osayleiskaava tullaan käyttämään suoraan tuulivoimaloiden rakennuslupien myöntämisen perusteena. Hankkeen kaavoitus ja ympäristövaikutusten arviointiprosessi (YVA) on kytketty toisiinsa siten, että YVA-prosessin aikana tehtyjä selvityksiä on hyödynnetty myös kaavan tausta-aineistona. Yhteysviranomaisen Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus on antanut lausunnon YVA-ohjelmasta 2.1.2023.	Lausunnossa ei huomautettavaa päivitettyyn osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan. Muut mainitut seikat merkitään tiedoksi ja pyritään huomioimaan jatkosuunnittelussa.

LAUSUNTO	VASTINE
Kaavoitusalueen pinta-ala on noin 1554 ha. Alueelle suunnitellut tuulivoimalat on sijoitettu tiiviimmin kuin alkuperäisessä YVA:ssa. Voimaloiden kokonaiskorkeus on nyt enintään 270 metriä. Yksikköteho on ilmoitettu epämääräisesti YVA:ssa: aluksi 6–10 MW ja myöhemmin 14 MW, mikä lukee yksikkötehona myös osayleiskaavassa. Kokonaisteho voi olla jotain 54–126 MW:n väliltä. Teho vaikuttaa oleellisesti melumallinnuksiin ja ympäristövaikutuksiin. Tiiviisti sijoitetuista voimaloista tulee laatia uusi melumallinnus! Suolasalmenharjun melumallinnus on virheellinen myös, koska sen pohjana on käytetty Vestaksen V172 7,2 MW voimalatyyppiä, mutta kyseisen voimalatyyppin meludokumentin taajuusjakauman testitulokset eivät ole olleet saatavilla. Tämän vuoksi on käytetty Vestaksen V136? MW voimalatyyppin meludokumentin taajuusjakaumaa ja arvoja. Melumallinnuksessa käytettyjä voimalatyyppijä ei voi verrata Suolasalmenharjuun kaavailtuihin voimaloihin. Yksikköteho tulee olemaan jopa puolet suurempi Suolasalmenharjun voimaloissa. Nykyisin olisi kuitenkin tärkeää tehdä melumallinnuksia fyysisissä oikeissa kohteissa, joihin on jo rakennettu tuulivoimaa, kuten Möksy ja Louhukangas. Näiden tuulivoimaloiden käynnistämisen jälkeen on lähiseudun asukkaille aiheutunut meluhaittaa, jopa Koivumäen kylään. Alajärven kaupungin tulee ottaa huomioon tämä asia osayleiskaavaa laadittaessa ja suojaetäisyyden tulee olla vähintään viisi kilometriä asuin- ja lomakiinteistöihin. Melua tulee mallintaa eri sääolosuhteissa ja eri vuoden aikoina, jotta saada selville merkityksellisen sykkinnän määrä. Se tulee ilmi vain tietyntilaisissa sääolosuhteissa ja vuodenaikoina. ”Ympäristömelu taipuu aina kylmemmän ilman suuntaan, eli päivisin tuulivoimalan säteilevä ääni taipuu tavallisesti ylöspäin, koska ilmanlämpötila pienenee mentäessä ylöspäin. Yöaikana tilanne on toinen syyskesällä, syksyllä ja talvella, koska maanpinnan lämpötila on alhaisempi kuin ylempänä. Tällöin tuulivoimaloiden säteilemä ääni kaartuu alaspäin ja voi olla olennaisesti voimakkaampaa kuin päivällä.” (VTT:n entinen johtava tutkija ja äänenhallintaryhmän ryhmäpäällikkö Hannu Nykänen) Jos kaavoitusta aiotaan jatkaa, tulee sen melumittaus toteuttaa autenttisisissa olosuhteissa jo rakentuneilla alueilla kuten Möksy ja Louhukangas. Lisäksi tulee ottaa huomioon vaikutukset herkkien kohteiden eli asutuksen, avoimien pelto-, suo- ja vesialueiden maisemaan ja äänimaailmaan. Lisäksi melupäästön lähtöarvoihin tulee lisätä 5dB:n sanktio. Yleiskaavan sisältövaatimusten (MRL 39 §) mukaan yleiskaavaa laadittaessa on maakuntakaava otettava huomioon siten kuin siitä edellä säädetään. Ja yleiskaavaa laadittaessa on otettava huomioon tämän kaavan kohdalla erityisesti kohdat 1) ja 5): kaavoituksen tulee olla ekologisesti kestävä ja eri väestöryhmillä on oikeus terveelliseen ja turvalliseen asuinympäristöön. FCG:n raportissa Etelä-, Keski- ja Pohjanmaan tuulivoimaselvityksessä on kartoitettu ja päivitetty	

LAUSUNTO	VASTINE
hiljaiset ja pimeät alueet, joihin hankealuekin kuuluu (raportti on päivitetty 21.1.2022). Selvityksessä ei ole mainintaa Suolasalmenharjun soveltuvuudesta tuulivoimatuotantoon. Suolasalmenharju on luonteeltaan erämaista seutua, jossa häiriötä aiheutuu hyvin vähän metsätalouden ja turvetuotannon vuoksi. Lähin valtatie 16 kulkee yli seitsemän kilometrin päässä alueelta. Erityisesti hiljaiset ja pimeät alueet ovat uusiutumattomia ja ne häviävät lopullisesti, kun teollista tuulivoimaa rakennetaan. Tässä tuhoutuisi laaja yhtenäinen erämainen, hiljainen ja pimeä alue. Alueelle ei ole osoitettu aiemmassa voimassa olevassa kaavassa tuulivoimaa-alueita. Suolasalmenharjun tuulivoima-alue on valittu maakuntakaavoitukseen jatkotarkasteluun mahdolliseksi alueeksi nimellä Aitakangas. Tuulivoima-alueisiin on tehty rajauserämuutoksia myös Suolasalmenharjun osalta. Perusteena näille rajauksille ovat asutus ja loma-asutus sekä maakotkan reviirokohtainen yhteisvaikutusarvio. Lausuntojen keskeinen sisältö • Metsäpeuravaikutukset • Poistettava 4 aluetta • Maakotkavaikutukset • Rajattava uudelleen tiukemmalla riskiarvolla 12 aluetta (osa voi myös poistua) ja arviointi laajennettava maakotkan arviointiin, vaikka se ei olisi Natura-alueen suojeluperusteena oleva läpi • Muuttoliikennus • Laajennettava arviointi valtakunnalliseksi rannikon muutosten tarkasteluksi • Poistettava / rajattava uudelleen kaksi tv-alueita Isojoella • Neuvottelu lausunnon sisällöstä joulukuun alussa ETELÄ-POHJANMAAN LIITTO Regional Council of South Finland Maakuntakaavan yhteydessä on tehty Natura- vaikutusten arviointi 20 mantereen tuulivoima-alueelle. Suolasalmenharjun alueella Natura-arviointi on edelleen tarkastelussa ja aluetta on ehdotettu poistettavaksi kaavasta metsäpeuravaikutusten osalta. Maakotkan osalta alue on rajattava tiukemmalla riskiarviolla. SLL Pohjanmaan piiri katsoo, ettei Natura-vaikutusten arvioinnin tuloksia ole otettu riittävästi huomioon vaikutusten arvioinnissa osayleiskaavan valmistelussa. MRL 132/1999 § 28 erityisesti kohtien 2) ja 6) mukaan alueiden käyttö tulee olla ekologisesti kestävä ja sen tulee huomioida maisema, luonnonarvot ja kulttuuriperintö. SLL Pohjanmaan piiri ry on lausunut YVA-menettelyssä, että valitaan nolla vaihtoehto (VE0). Länsi-Suomen alueella tuulivoima-ala on ylikuumentunut pahasti. Ohessa SLL Pohjanmaan piirin laatima tuulivoimatilanne kartta päivitetty 8.12.2023.	

LAUSUNTO	VASTINE
 Kaavan kaavaselostus vastaa SEA-direktiivin (2001/42/EY) 5 artiklassa ja liitteessä I lueteltuja ympäristöraportteja (katso maankäyttö ja rakennusasetuksen 17 §:n 3 momentti). Kaavaselostus on laadittava kyseisen direktiivin ympäristöselostuksia koskevien vaatimusten mukaisesti. Yhteenvedona SLL Pohjanmaan piirin mielipide on että, kaavoitusalue ei sovellu laajamittaiseksi tuulivoima-alueeksi, koska sitä ympäröivät arvokkaat suo- luonto- ja pohjavesialueet ja se sijaitsee metsäpeurojen esiintymisalu- eella, petolinnun reviirillä sekä muuttolintujen muuttoreitillä. YVA-arviointiselostuksessa mainitaan, että suurpetoihin ja metsäpeuroihin liittyviä vaikutuksia on vaikea ennustaa, koska tutkimustuloksia tai seuran- tatietoja ei ole suomalaisten lajien osalta olemassa riittävästi. SLL Pohjan- maan piiri pyytää, että Suolasalmenharjun tuulivoima-alueen osayleiskaa- vaa koskevan valtuustopäätöksen pöytäkirjaote lähetetään SLL Pohjan- maan piirille sähköisesti (maankäyttö- ja rakennuslain 94 §:n 2 momentti). Toivomme että, tämä pyyntö jo tässä vaiheessa huomioidaan, kiitos.	
8. PERHON KUNTA - 24.5.2023	
Perhon kunnalla ei ole huomautettavaa OAS vaiheesta ja pyydetään, että seuraavista vaiheista saamme lausuntopyyntö.	Merkitään tiedoksi.
9. TRAFICOM - 24.5.2024	
Liikenne- ja viestintävirasto Traficomilla ei ole nyt lausuttavaa asiasta, viit- taamme aiemmin 23.12.2023, antamaamme lausuntoon.	Merkitään tiedoksi.
10. ALAJÄRVEN SÄHKÖ OY - 23.5.2024	
Alajärven Sähkö Oy:n sähköverkkoa ei sijaitse Suolasalmenharjun Tuuli- voimapuiston hankealueella. Tuulipuistolle Fingridin sähköasemalta ra- kennettava 110 kV:n liittymisjohto risteää Valtatie 16:a varressa kulkevan Alajärven Sähkö Oy:n keskijännitekaapelin kanssa. Johtojen risteämä pi- tää huomioida 110 kV:n liittymisjohdon suunnittelu ja rakennusvaiheessa.	Merkitään tiedoksi.

LAUSUNTO	VASTINE
Alajärven Sähkö Oy:llä ei ole lausuttavaa yhtiön jakeluverkkoalueelle rakennettavan Suolasalmenharjun Tuulivoimapuiston osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelman riittävydestä.	
11. ALAJÄRVEN VESIOSUUSKUNTA - 24.5.2024	
Alajärven vesiosuuskunnalla ei ole toimintaa lausuntopyyntöä koskevalla alueella.	Merkitään tiedoksi.
12. DIGITA - 20.5.2024	
Digitan antenni-tv vastaanottoneuvonnassa Digita Infossa on ajantasainen ja kattava tieto antenni-tv:n vastaanotto-olosuhteista. Vaikutusalueella ei ole todettu katvealuetta. Digita toteaa, että tuulipuistot voivat aiheuttaa merkittävää haittaa antenni-tv:n vastaanottoon ennen kaikkea radio- ja tv-lähetysasemaan nähden puiston takana olevissa asuin- ja lomarakennuksissa. Vastaanotto-ongelmat voivat syntyä jo yhdenkin tuulivoimalan tapauksessa. Pahimmillaan tuulivoimala voi estää tv-signaalin etenemisen kokonaan. Antenni-tv -lähetyksiä käytetään myös viranomaisten vaaratiedotteiden välityskanavana. Tuulivoiman aiheuttaessa häiriön antenni-tv-vastaanottoihin vaikuttaa se tällöin myös vaaratiedotteiden saatavuuteen ja sitä kautta yleiseen turvallisuuteen. Tämän vuoksi vaikutukset antenni-tv vastaanottoihin tulisi ottaa huomioon myös turvallisuuteen liittyvien vaikutuksien arvioinnissa. Antennitelevisiion vastaanotto-ongelmien syntymisen estämiseksi onkin erittäin tärkeää tutkia suunnitellun tuulivoimalan vaikutus antenni-tv-lähetysten näkyvyyteen jo hyvissä ajoin ennen rakennuslupien hakemista ja myöntämistä, ja mieluiten jo ennen tuulivoimalan sijaintipäätösten tekemistä. Esitämme, että kaavoituksen edetessä, viimeistään rakennuslupien myöntämisvaiheessa: • hankevastaavan on esitettävä konkreettinen suunnitelma tuulivoimalan valtakunnallisen radio- ja tv-verkon lähetyksille aiheuttamien häiriöiden estämiseksi tai poistamiseksi, tai mikäli suunnitelman laatiminen hakemusvaiheessa ei ole mahdollista, hankevastaavan tulee sitoutua laatimaan ja toimittamaan konkreettinen suunnitelma häiriöiden poistamiseksi viranomaisen asettamaan määräpäivään mennessä; ja • tarvittaessa täsmennetään, että tuulivoimahankkeen hankevastaava häiriön aiheuttajana on velvollinen huolehtimaan häiriöiden poistamisesta sekä siitä aiheutuvista kustannuksista. Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta on mietinnössään (LiVM 10/2014 vp - HE 221/2013 vp) todennut, että tuulivoimahäiriössä häiriöaiheuttaja huolehtii tilanteen korjaamiseksi tarvittavista toimenpiteistä ja myös vastaa kustannuksista. Valiokunta on jo aiemmin katsonut, että tämän kaltaisen aiheuttaja vastaa -periaatteen tulisi olla yleisemminkin taajuuksien häiriöiden yhteydessä noudatettava lähtökohta.	Lausunnossa ei huomautettavaa päivitettyyn osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan. Muut mainitut seikat merkitään tiedoksi ja pyritään huomioidaan jatkosuunnittelussa.

LAUSUNTO	VASTINE
Digita toteaa, että antenni-tv:n verkko-operaattori Digitan velvollisuuksiin ei kuulu tuulivoimaloiden tv-lähetysille aiheuttamien häiriöiden korjaaminen, vaan vastuu kuuluu häiriöiden aiheuttajalle. Näin ollen tuulivoimahankkeesta vastaavan on esitettävä konkreettinen suunnitelma häiriöiden estämiseksi ja poistamiseksi sekä otettava vastuu häiriöiden poistamisesta sekä niistä aiheutuvista kustannuksista. Digita toteaa, että tuulivoimaloiden tv-vastaanotolle aiheuttamat häiriöt ja niiden vaikutukset ja vaikutusalueet voidaan riittävällä suunnittelulla nykyisin ennustaa. Tämän lausunnon kohteena oleva tuulivoimahanke voi muodostaa häiriöitä yhteisvaikutuksena toisien tuulivoimahankkeiden kanssa. Häiriön poistokeinoja toteutettaessa on otettava huomioon myös alueen muut mahdolliset tuulivoiman rakentamishankkeet. Lisäksi Digita toteaa, että tuulivoimaloiden aiheuttamien häiriöiden hoitamisessa ei valitettavasti ole alalle syntynyt yleisiä käytäntöjä. Tuulivoimaloiden aiheuttamat häiriöt voivat pahimmillaan estää kokonaan antenni-tv-signaalin vastaanoton. Erityisesti tilanteessa, jossa olemassa olevan tv- ja radiolähetysaseman lähistölle sijoitetaan useita tuulivoimaloita, voidaan pahimmassa tapauksessa ajautua tilanteeseen, jossa tv-signaalin eteneminen estyy kokonaan. Sen vuoksi onkin erityisen tärkeää, että tuulivoimaloiden tv-vastaanotolle aiheuttamat häiriöt pyritään välttämään hyvissä ajoin etukäteen jo voimaloiden suunnitteluvaiheessa tuulivoimaloiden ja verkko-operaattoreiden välisellä yhteistyöllä. Ellei näin tehdä, riskinä on, että tuulivoimaloiden roottoreiden kotitalouksien tv-vastaanotolle aiheuttamat häiriöt jäävät korjaamatta ja kotitalouksien kärsittäviksi. Tästä on jo olemassa valitettavia esimerkkejä (esim. Pori Peitto). Tuulivoimayhtiöt tulee siten jo kaavoitus- ja rakennuslupavaiheessa velvoittaa huolehtimaan siitä, että tuulivoimalat sijoitetaan alueelle siten, että häiriöitä kotitalouksien antenni-tv:n vastaanotolle ei aiheudu. Viranomaisten tulisi päätöksessään tuoda selvästi esiin myös se, että mikäli huolellisesta ennakkosuunnittelusta huolimatta tuulivoimalat kuitenkin aiheuttavat häiriöitä tv-vastaanotolle, tulee niiden myös huolehtia häiriöiden poistamisesta ja niistä aiheutuvista kustannuksista. Digita suhtautuu myönteisesti tuulivoiman käyttöön energianlähteenä. Jo toteutetut tuulivoimalat ovat kuitenkin osoittaneet, että tv- lähetysasemien jälkeen rakennetut tuulivoimapuistot voivat aiheuttaa olennaisia häiriöitä tv- vastaanottoon. Mahdollisten tuulivoimaloiden aiheuttamien häiriöiden korjaaminen ei kuulu Digitan velvollisuuksiin ja televisiovastaanoton varmistamiseksi alueella on erittäin tärkeätä, että tuulivoimatoimija huolehtii aiheuttamiensa häiriöiden poistamisesta ja niistä aiheutuvista kustannuksista.	
13. ETELÄ-POHJANMAAN LIITTO - 3.5.2024	
Etelä-Pohjanmaan liitto on antanut aiemmin lausuntonsa Suolasalmenharjun tuulivoimapuiston osayleiskaavan vireilletulosta, osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta ja luonnosvaiheen asiakirjoista, sekä hankkeen YVA-ohjelmasta ja selostuksesta.	Merkitään tiedoksi ja tarkistetaan OAS lausunnon mukaisesti.

LAUSUNTO	VASTINE
Lausuntonaan Etelä-Pohjanmaan liitto antaa seuraavaa: Etelä-Pohjanmaan liitto pitää osallistumis- ja arvionitusuunnitelmaan muutuneen hankesuunnitelman johdosta tehtyjä päivityksiä riittävinä. Samassa yhteydessä liitto tuo esiin, että liiton aiemmissa lausunnoissa esiin tuodut asiat on pääosin huomioitu ja korjattu myös päivitettyyn osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa on kuvattu ja esitetty kartalla Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050:n kaavaluonnoksen mukainen tilanne. Suunnitelmaan tulee päivittää ajankohtainen maakuntakaavan laadinnan tilanne ja karttaote kulloisenkin kaavavaiheen mukaisesti. Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050:n kaavaehdotus on parhaillaan julkisesti nähtävillä 13.5. saakka. Etelä-Pohjanmaan liitto tuo esiin, että mm. Aitakankaan tuulivoimaloiden alueen rajausta on supistettu merkittävästi nyt OAS:ssa esitetyn kaavaluonnoksen tilanteen jälkeen. Aitakankaan tuulivoimaloiden alue sijaitsee osittain samalla alueella Suolasalmenharjun tuulivoimaosayleiskaavan kanssa. Etelä-Pohjanmaan liitto kiinnittää huomiota siihen, että OAS:ssa esitetty vaikutusalueen tuulivoimahankkeiden kartta ei vastaa ajankohtaista tilannetta ja se tulee päivittää. Lausuntopyyntöön mukaan osayleiskaavan tavoitteena on osoittaa maksimissaan 270 metrin korkuisia voimaloita, kun taas osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa viitataan 280 metrin voimaloihin. Voimalakorkeus tulee tarkistaa yhtenäiseksi. Etelä-Pohjanmaan liitolla ei ole osallistumis- ja arvionitusuunnitelman päivittämisestä muuta lausuttavaa.	
14. ILMATIETEEN LAITOS - 22.5.2024	
Ilmatieteen laitos noudattaa tuulivoimahankkeiden arvioinnissa EUMETNET:in ja WMO:n suositusta hankkeiden etäisyyksille. Kun hankkeen etäisyys tutkasta on 5–20 km tai hanke on 10 km etäisyydellä toisesta hankkeesta, joka on vuorostaan alle 20 km etäisyydellä tutkasta, Ilmatieteen laitos arvioi voimaloiden vaikutusta säätutkamittauksiin. Tässä päivityksessä versiossa esitellään vaihtoehtoja sijoitusuunnitelmaa Suolasalmenharjun tuulivoimahankkeelle. Hankkeeseen kuuluu edelleen 9 voimalaa ja VE2 suunnitelmassa ne sijaitsevat noin 15.7–17.5 km päässä Ilmatieteen laitoksen operatiivisesta Vimpelin säätutkasta. Verrattuna aikaisempaan suunnitelmaan voimalat ovat lähempänä toisiaan ja lähempänä säätutkaa. Kuten todettu yllä, uudessa suunnitelmassa voimaloiden korkeus on 180 m, lapojen pituus on 180 m, ja näin maksimipyyhkäisykorkeus on 270 m, kun aikaisemmassa versiossa se oli 300 m. Huomiona OAS-suunnitelmaan, että voimaloiden sijoitusta vanhaan VE1-suunnitelmaan nähden, ei ollut esitetty selkeästi esim. kuvalla. Pohjan Voima oy on toimittanut 04.03.2024 mallinnusraportin Suolasalmenharjun tuulivoimahankkeen uudesta VE2 sijoitusuunnitelmasta Ilmatieteen laitokselle kommentoitavaksi.	Lausunnossa ei huomautettavaa päivitettyyn osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan. Muut mainitut seikat merkitään tiedoksi ja pyritään huomioimaan jatkosuunnittelussa.

LAUSUNTO	VASTINE
Raportin mukaan sijoitussuunnitelman VE2:n vaikutustulokset ovat hie- man pienemmät kuin alkuperäisen sijoitussuunnitelman ja näin Ilmatie- teen laitos on arvioinut, että Suolasalmenharjun tuulivoimalahanke on to- teuttamiskelpoinen ja hyväksyttävissä. Mutta kuten edellisessä lausun- nossa (648/03.00.02/2023 annettu 26.01.2024) on todettu, voimalan T6, joka on lähimpänä Louhukankaan hanketta, paikkaa tulisi miettiä uudel- leen. Samoin kuten aikaisemmassa lausunnossa on todettu, Ilmatieteen laitok- sen näkökulmasta Suolasalmenharjun hanke tulee kuitenkin rajoittamaan uusia hankkeita, niin että Suolasalmenharjun hankkeen läheisyyteen, alle 20 km etäisyydelle säätutkasta tai nyt myös uuden lisäyksen myötä 30 km etäisyydelle tutkasta, ei tulisi rakentaa Louhukankaan tuulivoimahankkeen lisäksi muita, joiden etäisyys tähän hankkeeseen on pienempi kuin 10 km. Tälle alueelle, kuten on esitetty OAS-suunnitelmassa, on rakennettu ja suunniteltu runsaasti tuulivoimahankkeita, ja Ilmatieteen laitos toistaa tässä lausunnossa huolensa eri tuulivoimahankkeiden merkittävästä vai- kutuksesta säätutkamittauksiin ja sitä kautta myös sääpalveluiden laatuun alueella. Ilmatieteen laitos harkitsee kompensatiomittausten vaatimista tuulivoimalahankkeista aiheutuvien vaikutusten kompensoimiseksi säätut- kamittauksissa ja sääpalveluiden turvaamiseksi alueella.	
15. ELISA - 24.5.2024	
Elisalla ei ole lausuttavaa.	Merkitään tiedoksi.
16. VIMPELIN KUNTA - 13.5.2024	
Vimpelin kunta esittää pyynnön, että Suolasalmenharjun myllyjen asettelut tehtäisiin niin, että Vimpelin kunnan Ruissaarennevan ja Korpisalonnevan – Isonnevan tuulivoimahankkeet eivät rajautuisi pienemmäksi kuin alkupe- räisessä sijoittelussa on. Nykyinen sijoittelu vähentää alueen tuulivoima- laiden määrää 8 kpl Ilmatieteenlaitoksen rajoituksien takia. Vimpelin kunta muistuttaa, että yksin metsäpeuran mahdollinen TV- alueen ”välttely”, tai TV-alueesta metsäpeuralle mahdollisesti aiheutuvat häiriöt NATURA alueilla ei ole riittävä syy vaihtaa tuulivoimasijoittelua.	Lausunnossa ei huomautetta- vaa päivitettyyn osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan.
17. SEINÄJOEN ALUEEN YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLTO - 24.5.2024	
Emme anna lausuntoa.	Merkitään tiedoksi.
18. FINAVIA - 27.5.2024	
Finavia Oyj:llä ei ole lausuttavaa päivitetystä OAS:sta.	Merkitään tiedoksi.
19. LUONNONVARAKESKUS - 24.5.2024	
Luonnonvarakeskuksella ei ole lausuttava asiasta. Luonnonvarakeskus ei lausu hankkeen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta.	Merkitään tiedoksi.

LAUSUNTO	VASTINE
20. ALAJÄRVEN PUHELINOSUUSKUNTA - 27.5.2024	
Alajärven Puhelinosuuskunta ei anna lausuntoa ko. osayleiskaavasta.	Merkittään tiedoksi.
21. SUOMEN YMPÄRISTÖKESKUS - 28.5.2024	
Ilmoitetaan, että Suomen ympäristökeskus ei lausu.	Merkittään tiedoksi.
22. KESKI-SUOMEN ELY-KESKUS - 29.5.2024	
Keski-Suomen ELY-keskuksella ei ole lausuttavaa asiasta.	Merkittään tiedoksi.
23. SUOMENSELÄN LINTUTIEEELLINEN YHDISTYS RY - 29.5.2024	
SSLTY on lausunut aikaisemmin Suolasalmenharjun tuulivoimapuiston kaavoittamisesta Alajärven kaupungille ja YVA:sta Etelä-Pohjanmaan ELY-keskukselle (1.12.2022, 28.4.2023 ja 9.2.2024). Suolasalmenharjun tuulivoimapuiston osayleiskaavan päivitetyn osallistumis- ja arviointisuunnitelman kohdassa 6.1 todetaan, että hankkeesta tehdään selvityksiä, joiden joukossa ovat mm. luontoselvitykset. Toimitettujen asiakirjojen joukossa ei ole mahdollisia uusia luonto- ja linnustoselvityksiä, joita on tehty kaavoitusta varten. Koska uusia linnusto- ja luontoselvitystä ei ole käytettävissämme, voimme ottaa kantaa hankkeeseen yleiseltä pohjalta vanhaan aineistoon tukeutuen. Tuulivoimapuistoa on suunniteltu Alajärven itäisen osan viimeiselle rauhalliselle alueelle, jossa on havaintoja metsäpeurasta ja joka sijaitsee maakotkan reviirin välittömässä läheisyydessä. Tuulivoimaloiden sijoittelussa tulee ottaa huomioon erityisesti mahdollisesti löydetty metson soidinpaiikat, sekä petolintuseurannassa havaitut maakotkan ja kalasääsken lentoreitit ja petolintujen pesäpaikat sekä mahdolliset muut uhanalaisten lajien reviirit ja saalistus- sekä lentoreitit. Uusimme edellisissä lausunnoissa esille nostamamme asiat maakotkaa koskien, jonka saalistusalueeseen suunniteltu hankealue kuuluu. Lisäksi tuomme esille, että suunnitellulla alueella pesii päiväpetolinnuista mm. kanahaukka (<i>Accipiter gentilis</i>), jonka pesimäkanta on Suomenselän alueella vähenevä, ja koko Suomessa erittäin uhanalainen mehiläishaukka (<i>Pernis apivorus</i>). Lisäksi huomautamme, että alueen sisään jää edelleen linnustollisesti arvokas Pitkäjärvi. Tämän OAS:n pohjalta yhdistys ei edelleenkään puolla tuulivoimapuiston kaavoittamista. Kohdassa 6.1 esitetyt selvitykset on päivitettävä, ennen kuin kaavoitusta voidaan jatkaa kokonaisvaltaisesti eteenpäin.	Lausuntopyyntö koski päivitettyä osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa. Kaavatyön tueksi laaditut luontoselvitykset asetetaan nähtäville saman aikaisesti toisen kaavaluonnoksen ja YVA-selostuksen kanssa, jolloin aineistosta pyydetään lausunnot. Merkittään tiedoksi.
24. SEINÄJOEN MUSEOT - 29.5.2024	
Täydennetyn osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukainen kaava-alue ulottuu pohjoisessa ja idässä, vähäiseltä osin myös etelässä, YVA-menettelyn selvitysalueen ulkopuolelle. Laajentuneen kaava-alueen pohjoispuolella Hasapakassa on ollut valtion savottakämpä ja kaava-alueen liepeillä mahdollisesti kaksi tervanpolttopaikkaa (ks. Kotus, nimiarkisto: Kirsiiänhauta ja Sönnynhautakangas). Maaston korkeusmallissa selvästi	Merkittään tiedoksi.

LAUSUNTO	VASTINE
erottuvia tervahautoja selvitysalueen ulkopuolelle jäävällä kaava-alueella ei kuitenkaan ole. Tässä vaiheessa museo pitäytyy ensimmäisestä kaavaluonnoksesta antamassaan lausunnossa, jonka mukaan selvitysalueen ulkopuolelle laajentuneilla kaava-alueen osilla ei tarvitse tehdä täydentävä arkeologista inventointia. Museo arvioi selvitysten riittävyyttä uudestaan, kun toinen kaavaluonnos uusine voimallasijotteluineen asetetaan nähtäville. Museo pitää tärkeänä, että kaava-aineistossa selostetaan, mistä hankkeen rakentamisessa tarvittavat maa- ja kalliokiviainekset aiotaan ottaa.	Hankesuunnittelun edetessä ehdotusvaiheeseen pyritään kaavaselistusta täydentämään. Toistaiseksi on arvioitu 90 % tarvittavasta maa-aineksisista saatavan hankealueelta.